

มาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหามลพิษอันเกิดจาก PM_{2.5}

มาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหามลพิษอันเกิดจาก PM_{2.5} ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๖ กำหนดขึ้นเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน บรรเทา และแก้ไขปัญหาสถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} ตามลักษณะวงจรการรับมือกับภัย ภายใต้กรอบ “สื่อสารเชิงรุก ยกระดับปฏิบัติการ สร้างการมีส่วนร่วม” ประกอบด้วย ๑๔ มาตรการ โดยแบ่งเป็นมาตรการที่จะดำเนินการช่วงที่มีสถานการณ์ ๓ ระยะ คือ (๑) ระยะเตรียมการ (๒) ระยะเผชิญเหตุ (๓) ระยะบรรเทา และมาตรการที่จะดำเนินการตลอดทั้งปีเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ สื่อสารผลการดำเนินงานสู่สาธารณะ และสร้างความเข้าใจกับทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาระสำคัญสรุปดังนี้

ระยะเตรียมการ (ตุลาคม - ธันวาคม)

๑. ให้กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เร่งรัดจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษข้ามแดนระหว่างประเทศไทย - สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว - สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ภายใต้ยุทธศาสตร์ฟ้าใส (CLEAR Sky Strategy) และให้มีการติดตามผลการดำเนินงานอยู่เป็นระยะ

๒. ให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม พัฒนาระบบติดตามและตรวจสอบย้อนกลับการเผาในพื้นที่เกษตร และพื้นที่ป่า (Traceability) และติดตามช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องต่อการเผาตามรอบการเพาะปลูกและส่งเสริมสินค้าเกษตรปลอดการเผา

๓. ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้แนวทางการปฏิบัติ “GAP PM_{2.5} Free” เพื่อลดการเผาหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดฝุ่น

๔. ให้กระทรวงพลังงาน และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ จากเศษวัสดุทางการเกษตรทดแทนการเผา เช่น การแปรรูปเป็นเชื้อเพลิงชีวมวล การแปรรูปเป็นสารปรับปรุงดิน เป็นต้น

๕. ให้จังหวัดจัดทำแผนรับมือและตอบโต้สถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และปฏิบัติการตามแผนอย่างเคร่งครัด

๖. ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จัดอันดับพื้นที่เสี่ยงต่อการเผาซ้ำซากในป่าสูงสุด ๑๐ อันดับ และจัดกำลังเฝ้าระวังป้องกันทุกจุดตามขนาดของพื้นที่

ระยะเผชิญเหตุ (มกราคม - พฤษภาคม)

๗. ให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดตั้ง War room วิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ/เสนอแนะมาตรการ/สั่งการ

๘. ให้กระทรวงมหาดไทย และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารจัดการไฟในพื้นที่รับผิดชอบ หากเกษตรกรต้องการเผาให้ดำเนินการขออนุญาตฝ่ายปกครองก่อนการเผา โดยให้ฝ่ายปกครองกำหนดเงื่อนไขการอนุญาตเผา และให้จังหวัด อำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน กำกับดูแลอย่างใกล้ชิด และเมื่อสิ้นสุดฤดูกาลเผาให้จังหวัดสรุปสถานการณ์การเผาในพื้นที่ โดยพิจารณาและแยกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน (เมือง ป่า เกษตรกรรม) และนำเสนอผู้อำนวยการกลาง กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกลาง และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๙. ให้กระทรวงมหาดไทย จังหวัด และท้องถิ่นใช้อำนาจตามกฎหมายประกาศเป็นพื้นที่เสี่ยงหรือพื้นที่ภัยพิบัติ เมื่อค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) เกิน ๒๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร โดยให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัด อำเภอ เขต เมือง เทศบาล ตำบล บูรณาการหน่วยงาน ยกระดับมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้สถานการณ์กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

ระยะบรรเทา (พฤศจิกายน - กรกฎาคม)

๑๐. ให้กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย และกรุงเทพมหานคร จัดเตรียมห้องปลอดฝุ่น หน้ากากอนามัย รวมถึงยารักษาโรคเพื่อรองรับสถานการณ์ฝุ่นละออง และในช่วงสถานการณ์ฝุ่นละอองให้ แจกจ่ายอุปกรณ์ป้องกันฝุ่น ยารักษาโรค และเร่งจัดบริการด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ทั้งหน่วยบริการ ตรวจสุขภาพประชาชน คลินิกมลพิษเคลื่อนที่ คลินิกออนไลน์ ในทุกจังหวัด พร้อมทั้งจัดตั้ง ศูนย์ตอบโต้ภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (Public Health Emergency Operation Center; PHEOC) ในทุกระดับ

มาตรการที่ดำเนินการตลอดทั้งปี

๑๑. ให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดตั้งศูนย์ข้อมูลคุณภาพอากาศแห่งชาติ

๑๒. ให้สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคี ประองดอง และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลักดันกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด

๑๓. ให้สำนักงานงบประมาณ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาจัดทำ งบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ประเด็นการแก้ไขปัญหาหมอกควันและฝุ่นละอองภายในปี ๒๕๖๘

๑๔. ให้ทุกหน่วยงานสื่อสารประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้สู่สาธารณะ